

Vain se, joka tekee hanketyötä tietää miten paljon toimintaa, liittyy tuohon yhteen korttiin, joka jää hankkeen kahden vuoden ajalta tehdystä työstä näkyvänä ja kosketeltavana. Hankkeessa tehty kehittämistyö jatkuu, kehittyy, jalostuu ja laajenee, mutta hankkeen aikana luotu malli jää tuohon korttiin sellaisena, kuin se hankkeessa työstettiin.

Monipuolista ammattitaitoa ja tiimityön voimaa

Jokainen julkaistu kunnan kehittämiskokeilun kortti symbolisoi minulle myös hyvää yhteishenkeä ja tiimityötä, jota hankkeessa on tehty. Yhdessä osallisuutta -hanke on ollut yhteistä osallisuutta, motivaatiota, sitoutuneisuutta ja lojaalisuutta hankkeen tavoitteisiin ja yhdessä tekemiseen. Se on ollut vahvaa osaamisen jakamista, uuden oppimista toisiltamme ja kumppaneiltamme, haasteiden käsittelyä sekä uusien toimintatapojen löytämistä. Se on ollut keskinäistä työnohjausta ja uusien näkökulmien löytämistä ja vanhojen täydentämistä. Osatoteuttaja Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys on pitkän linjan hankekonkari ja on henkilöstönsä ja verkostojensa kautta tuonut hankkeelle vahvaa substanssi osaamista, joka on ollut olennainen hankkeen kohderyhmän ja toimintaympäristön tavoittamiseksi. Tämä kaikki on rakentanut hankkeeseen hyvän tiimityön pohjan sekä toimivan kumppanuuden myös hankkeen yhteistyötahoihin ja kumppanikuntiin. Tätä hanketta on tehty yhdessä ja sen tavoitteet ja toimintatavat ovat olleet yhteiset. Meidän valttinamme, on ollut osaaminen yhteisvoimin ja supervoimana monipuolinen ammattitaito.

Kuntien kehittämiskokeiluista painatettiin julisteet. Kaikki julisteet ovat nähtävissä ja ladattavissa [täällä](#).

Viestinnän ja taloushallinnon resurssit hankematkan tukena

Yhdessä osallisuutta -hankkeeseen luodut resurssit on olleet hankemaailman onnistunut esimerkki siitä, miten hyvä hanke rakennetaan. Viestinnän ja taloushallinnon resurssit ovat taanneet sen, että muu henkilöstö on voinut keskittyä juuri siihen työhön, joka on ollut hankehakemuksen keskiössä. Jokaisen osaaminen on voinut olla potentiaalisessa käytössä ja sitä on voinut täydentää yhdessä. Viestinnän ollessa ammattitaitoisissa käsissä olemme me muut saaneet vahvistusta ja uutta osaamista myös itsellemme. Viestinnän harjoittelijat ovat puolestaan tuoneet hankkeeseen omaa osaamistaan paitsi viestinnän osalta myös esimerkiksi fasilitointiin, sisällön tuotantoon sekä tulosten esittämiseen. Taloushallinnon resurssit ovat taanneet sen, että projektipäälliköllä on ollut tärkeä tuki budjetin ja hankkeen kokonaisuuden hallinnassa. Mutta erityisen tästä resurssista on tehnyt se, että jo hankehakemuksen valmistelu vaiheessa on painotettu ensi kertaa ESR-hankkeessa mukana olevan osatoteuttajan tukea hankkeen taloushallinnon kiemuroissa. Diakilla pitkä kokemus ESR-hankkeiden maailmassa ja taloudenhallinnan asiantuntijuuden

panos osatoteuttajan tukena on ollut malliesimerkki siitä, miten Diak toimii vastuullisena yhteistyökumppanina.

Arvioinnilla hankkeen vaikutukset näkyviksi

Arvioinnin resurssi puolestaan on tuonut hankkeeseen sellaista ammattitaitoa ja osaamista, jonka toivoisi näkyvän Diakin hankkeissa jo lähtökohtaisesti mukana. Asiantuntevaan osaamiseen perustuvalla arvioinnilla saadaan näkyväksi hankkeen toimintojen vaikutuksia ja pitkällä aikavälillä jo vaikuttavuuttakin. Kumppaneille se taas tuottaa tietoa, jonka pohjalta heidän on mahdollista perustella osallisuustyön mahdollisuuksia sekä tehdä perusteltuja jatkosuunnitelmia.

Hankekumppanin asiantuntemus ja verkostot hyödyksi

Projektikoordinaattorin pitkä työkokemus kuntatyöstä vahvasti hanketiimin osaamista kuntatyöntekijän toimintaympäristöön ja -tapoihin liittyen. Lisäksi hänen laajat verkostonsa ja kontaktinsa kumppanikuntiin olivat hankkeen toiminnalle merkityksellisiä. Projektityöntekijä taas toi mukanaan järjestökentän tuntemusta ja verkostoja sekä erityisasiantuntijuutta kokemustoiminnan saralta. Kokemustoiminta on ollut mukana hankkeen eri toiminnoissa ja tästä aiheesta ilmestyi myös artikkeli Diakonia-ammattikorkeakoulun vuosikirjassa 2022 (Terhi Niemelä ja Marina Steffansson, Kokemustiedolla vaikuttavia ratkaisuja viheliäisiin ongelmiin; sivulta 44). Lisäksi Kokemustoiminnan vinkkilista on ladattavissa Yhdessä osallisuutta -hankkeen sivuston työkalupakista.

Graafisen suunnittelun merkitys

Kumppanikuntien kehittämiskokeilujen korttien työstäminen ja kuuden kunnan käsittävä kuntakierros on ollut siis merkittävä puristus ja niiden taustalla on tapahtunut paljon koko hanketoiminnan ajan. Usein kuitenkin unohdetaan mainita ne tahot, jotka tekevät ammattiosaamiseensa liittyviä taikoja. Graafinen suunnittelu on ammattikunta, joka vie sen kaiken aivan uudelle tasolle. Visuaalinen lukutaito ottaa koppia meidän kahden vuoden työstä on ihmeellinen. Maallikon silmissä on taito saada se kaikki teksti mahtumaan pieneen tilaan, joka me ehdottomasti haluamme sinne saada. Se saa hankkeen kaikkien osapuolien työn näkymään juuri niin hienona ja onnistuneena kun sen on tarkoituskin. Lisäksi kun se painetaan hyvälle paperille, tiukassa aikataulussa ja perille toimitettuna mahdollistaa hanketulosten levittämisen onnistumisen suunnitellussa aikataulussa. Aikataulujen paukuessa hyvä palvelu on kunnan arvoista. Ylpeänä saimme toukokuun aikana tehdyllä kuntakierroksella osoittaa toimintamallien kokeiluista luoduilla korteilla kumppaneille sen hienon työn, jonka he olivat saaneet aikaan. Kun tätä täydennettiin arvioinnin kautta tuotetulla tiedolla toiminnan vaikutuksista, teki se näkyväksi sen, että kannatti. Eräs kumppaneistamme

totesikin, että vaikka alku voi näyttää hankalalle, ei kannata lannistua. Lopputulos voi silti yllättää positiivisesti. Hanketiimi saattoi esitellä tehtyä työtä ylpeydellä ja se kuulemma myös välittyi meistä. Useammassakin tapaamisessa todettiin, että oli ilo katsoa, kun te niin innostuneesti esittelette näitä toimintamallien koonteja ja tuloksia. Ihan tässä itsekin innostuu.

Järjestöyhteistyöstä voimaa ja osaamista

Olen tässä kirjoituksessa lähestynyt hankkeen lopputulemaa julkaistujen toimintamallien kokeilujen kuntakorttien kautta, vaikka olemme saaneet aikaiseksi myös muuta. Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa kuntatoimijoiden ja järjestötoimijoiden välistä yhteistyötä sekä osaamista osallisuuden vahvistamiseksi. Hanke tuotti eri teemaisia koulutuksia, valmennuksia sekä työpajoja yhteensä yhdeksän kertaa, joissa osallisuuden käsitettä vahvistettiin ja laajennettiin. Tuettiin myös kahden kunnan yhdistysyhteistyön asiakirjan työstämisessä sekä yhden kaupungin kyläneuvoston perustamisessa. Asiantuntijuutta valmennuksiin saatiin sekä järjestöpuolelta, akateemisesta maailmasta että muista hankkeista. Järjestöissä oleva asiantuntijuus on paitsi vahvaa substanssi osaamista, on siinä mukana myös ihmisen ääni jäsenistön tuottaman tiedonkautta. Tämä lisää tekee siitä arvokkaan. Suosittelen vahvasti olemaan yhteydessä järjestökenttään. Usein lisäetuna saattaa saada mukaan myös kokemustoiminnan asiantuntijuutta, jota hyödynsimme muutamissa hankkeen valmennuksissa. Kokemusasiantuntijoiden tuoma lisä kulloiseenkin teemaan toi ihmisen äänen ja inhimillisen kokemuksen. Tämä koettiin näissä valmennuksissa erittäin onnistuneena ja vaikuttavana. Mikäli haluat hyödyntää kokemustoimijoiden asiantuntijuutta niin alkuun pääset hankkeen sivuilta löytyvän vinkkilistan avulla, joka löytyy hankesivujen työkalupakista (kts. linkki tästä kirjoituksesta yllä). Lisäksi tsemppiä ja käynnistämisen tukea löydät Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry:stä.

Ihmislähtöisyys ja kohtaamisen merkitys

Kunta- järjestöyhteistyössä toteutetut kokeilut toivat näkyväksi sen miten heikoimmassa asemassa olevien tavoitettavuuteen, mukaan saamiseen ja toiminnan kehittämiseen tulee panostaa. Panostuksen ytimessä on henkilökohtainen kohtaaminen ja kasvot toimijoille. Opittua on se, että jokainen kohtaaminen ja jokainen mukaan saatu ihminen on tärkeä sekä inhimillisesti että yhteiskunnallisesti. Ei se määrä, vaan se että joku tulee ja että juuri hän on tärkeä. Myös saattamisen merkitys nousi esille. On joku, joka on kaverina niille ensimmäisille kerroille voi tulla turvallisesti ja että siellä on mukana joku, jonka jo tunnen. Saattaminen joko tutun työntekijän tai ystävän tai vapaaehtoisen kanssa on tärkeä ensi askeleen ja parin seuraavankin askeleen ottamiseksi. Yhdessä osallistumisen kautta kasvaa luottamus, halu ja motivaatio jatkaa toimintaa ja ottaa osaa ja olla osallinen. Jokainen meistä saattaa tavoittaa tunteen ja samaistua tilanteeseen, kun koronan rajoitusten jälkeen otimme ensiaskeleita kohti kohtaamisia ja yhteisöllistä osallistumista.

Kokeilujen avulla saadaan ilmiöitä ja asioita näkyväksi, jotta niille voidaan lähteä tekemään jotain. Jokainen kokeilu tuottaa tietoa, jolla on merkitystä. Epäonnistumisia ei ole. Kun niihin liitetään ammattitaitoinen arviointiprosessi niin kokeiluilla saadaan myös todennettavaa tietoa, jonka pohjalta on perusteltua tehdä muutoksia ja uudistuksia. Yhdessä osallisuutta -hankkeen kumppanikunnat; Sievi, Reisjärvi, Nivala, Haapavesi, Raahe ja Utajärvi lähtivät rohkeasti kokeilemaan erilaisia toimintamalleja ja jos jokin ei lähtenyt heti käyntiin tehtiin uusi kokeilu, jonka avulla selvitettiin ensimmäisen kokeilun haasteita. Vaikka resurssit kunnissa ovat niukat, on kehittämispositiivisuus vahvaa. Meidän kumppanikuntamme toivovat myös jatkossa hankeyhteistyötä Diakin ja PPsotun kanssa, ja se on jo jotain, josta voi olla iloinen ja ylpeä.

Jotta edellä kuvatut tekijät saavat kasvot, tässä meidän tiimimme:

Viestinnän asiantuntija Mirjami Ritola (Niinan Mäenpää 23.9.–1.12.2021, Aura Vuorenrinne 2.2.–15.2.2022)

Arvioinnin asiantuntija Marina Steffansson

Talouden assistentti Satu Viljanen (1.9.2021–31.7.2022 Sinikka Ojapelto, Ida Kouvala 1.7.–30.10.2022)

Projektikoordinaattori Eeva Vaskilampi 31.5.2023 saakka

Projektityöntekijä Terhi Niemelä (projektikoordinaattori 1.6.–31.8.2023)

Viestinnän harjoittelijat: Veera Semi, Maija Lindström, Jimi Tikkanen ja Vilma Kallio

Hanketiimin jouluihin tervehdys vuodelta 2022.

Suurella kiitoksella tästä matkasta projektipäällikkö Maire Vuoti

(1.9.2021–6.5.2022 projektipäällikkönä Ritva Sauvola)